

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 21.05.2024
Sayı: 290

10/1382

Mehmet Satuk Buğra KAVUNCU
İstanbul Milletvekili
İYİ Parti Grup Başkanvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Balıkesir'de kuryelik yaparken vahşice öldürülen 20 yaşındaki Ata Emre Akman'ın trajik ölümü, adalet sistemimizdeki sorunlara dair tartışmaları da beraberinde getirmiştir. Saldırganın kendisine daha önce kasten yaralama ve tehdit gibi pek çok farklı suçlardan yakalama ve tutuklama gibi tedbirlerin uygulandığı ve yine bu şahsın kabarık bir adli sicil kaydı bulunduğu bilinmektedir.

AK Parti iktidarları zamanında ceza kanunları pek çok kez revize edilmiştir. Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin usul ve esasları düzenleyen 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'da sürekli bu revizasyondan etkilenmiştir. Hatta öyle ki 29 Aralık 2004 tarihinde yani yaklaşık 20 yıl önce Resmî Gazete'de yayınlanan Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun hükümleri bu 20 yılda tam 49 kez değiştirilmiş veya iptal edilmiştir.

Usul ve infaza ilişkin düzenlemeler içeren mevzuat şüphesiz güncel tutulmalı, zamanın şartlarına ayak uydurmalı ve ihtiyaçlara cevap vermelidir. Lakin geline nokta bu kanunlarda yapılan veya yapılması planlanan değişikliklerin gereksinimleri karşılamadığı anlaşılmıştır. Öyle ki bu ihtiyaçlar karşılanmadığı gibi iktidarın yanlış adalet politikaları ile ceza infaz sistemi çökme derecesine gelmiş, Türk adalet sistemi yıpranmış ve vatandaşlarımızın adalete güveni sarsılmıştır. Bu kapsamda ceza infaz sisteminde yaşanan sorunların irdelenmesi, tespiti ve çözümü için Anayasa'nın 98'inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması konusunda gereğini arz ederiz.

M. Satuk Buğra KAVUNCU
İstanbul Milletvekili
Grup Başkanvekili

GEREKÇE

Balıkesir’de kuryelik yapan Ata Emre Akman, 11 Mayıs 2024’te, sipariş teslimatı sırasında motosikletinin önü kesilerek 25 bıçak darbesiyle öldürülmüştür. Ata Emre Akman’ın katilinin kasten yaralama ve tehdit gibi farklı pek çok suçtan sabıkası mevcut olup bu şahsa daha önce de yakalama ile tutuklama tedbirleri uygulanmış ve şahıs serbest bırakılmıştır. Bu olay, ceza adalet sistemimizin cezalarda caydırıcılık ve ıslah edicilik işlevlerinin yeterince etkin olmadığını bir kez daha gözler önüne sermiştir.

İktidarca cezaevlerindeki aşırı doluluk ile mücadele edilmesi ve ıslah faaliyetlerinin ceza infaz kurumları dışarısında gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda denetimli serbestlik ve koşullu salıverilme gibi infaz biçimleri uygulanmaya başlanmıştır. Koşullu salıverilme, hakkında hapis cezası verilmiş olan hükümlünün, kanunda belirlenen kısmını cezaevinde iyi halli olarak geçirmesi şartıyla, hapis cezasının geriye kalan kısmını cezaevi dışında çektirilmesidir. Denetimli serbestlik ise, suç işleyenlerin veya şüphelilerin adli makamlarca belirlenen cezaları dışarıda belirli bir denetime tabi tutarak geçirdikleri yasa tarafından belirlenen deneme süresinde, kişinin cezasının sosyal hayat içerisinde infazına olanak sağlayan bir ceza hukuku kurumudur.

Hem koşullu salıverilme hem de denetimli serbestlik asıl amaçlarından kopartılarak yalnızca cezaevlerinin doluluk oranını azaltmak gibi tali ve riskli bir amaca hizmet etmek için bir araç olarak kullanılmaya başlanmıştır. Daha iyi ve insancıl bir infaz rejimi olarak tanıtılmış olan bu rejimler; denetimli serbestlikle erken tahliye, açık cezaevi izni, koşullu salıverme sürelerini kısaltma gibi hususlarla törpülenmiş ve asıl amaçlarından saptırılmıştır. AK Parti tarafından 2012, 2016, 2020 ve 2023 yıllarında yapılan yasal düzenlemelerle her seferinde hapis cezasının infazında kolaylaştırmalar gerçekleştirilmiştir.

Cezaevlerindeki aşırı doluluk mücadele edilmesi gereken bir husustur lakin toplumda cezasızlık algısı olacak şekilde gerçekleştirilmemelidir. Bugün Türkiye’de maalesef bu cezasızlık algısı oluşmuştur. Toplumda infial yaratan, sosyal medya ve haberlere yansıyan suç haberlerinde şahısların, daha önce farklı suçlardan hükümlü olduğunun ortaya çıkması toplum nezdinde hükümlülerin yeteri kadar ceza almadığı hatta yaptıkları eylemlerin yanına kar kaldığı yönünde olan algıları artırmıştır. Mamafih bu cezasızlık algısı suça meyilli kişileri de korkusuz hale getirmiştir. Bu durum, bazı suçluların yeniden suç işlemelerine de neden olabilmektedir.

Cezaevlerindeki kapasite sorunları bahane edilerek cezai ıslah tam gerçekleşmeden mahkumların serbest bırakılmalarının önlenmesi, koşullu salıverilme ve denetimli serbestlik gibi infaz kurumlarının ihtiyaca tam cevaz verecek şekilde düzenlenmesi, toplumdaki cezasızlık algısının düzeltilmesi ile ceza infaz sisteminde yaşanan sorunların irdelenmesi, tespiti ve çözümü için Anayasa’nın 98’inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması konusunda gereğini arz ederiz.